

॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ सात्वतंसात्वतानां पांचरात्राणां हितं तच्छेषेण विष्णुशेषेण ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ प्रायणं उपहारं ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ सप्तप्रकृतयो

भीष्म उवाच विस्तीर्णैषा कथाराजन् श्रुता मे पितृसन्निधौ ॥ यैषा तव हिवक्तव्या कथा सारो हि सामता ॥ १६ ॥ राजोपरिचरो नाम बभूवाधिपतिर्भुवः ॥ आखं
 डलसखः स्यातो भक्तो नारायणं हरिं ॥ १७ ॥ धार्मिको नित्यभक्तश्च पितुर्नित्यमतंद्रितः ॥ साध्याज्यं तेन संप्राप्तं नारायणवरात्पुरा ॥ १८ ॥ सात्वतं विधिमांस्थाय
 प्राक्सूर्यमुखनिःसृतं ॥ पूजयामास देवेशं तच्छेषेण पितामहान् ॥ १९ ॥ पितृशेषेण विप्रांश्च संविभज्या श्रितांश्च सः ॥ शेषान् भुक् सत्यपरः सर्वभूतेष्वहिसकः ॥
 ॥ २० ॥ सर्वभावेन भक्तः स देवदेवं जनार्दनं ॥ अनादिमध्यनिधनं लोककर्तारमव्ययं ॥ २१ ॥ तस्य नारायणे भक्तिं वहतोऽमित्रकर्षिणः ॥ एकशय्यासनं देवोद
 त्तवान् देवराट्स्वयं ॥ २२ ॥ आत्मराज्यं धनं चैव कलत्रं वाहनं तथा ॥ यत्तद्भागवतं सर्वमिति तत्प्रोक्षितं सदा ॥ २३ ॥ काम्यनैमित्तिकाराजन्यज्ञियाः परमक्रि
 याः ॥ सर्वाः सात्वतमास्थाय विधिं चक्रे समाहितः ॥ २४ ॥ पांचरात्रविदो मुख्यास्तस्य गेहे महात्मनः ॥ प्रायणं भगवत्योक्तं भुंजते वाग्रभोजनं ॥ २५ ॥ तस्य प्रशा
 सतो राज्यं धर्मेणामित्रघातिनः ॥ नानृता वाक् समभवन् मनोदुष्टं न चाभवत् ॥ २६ ॥ न च कायेन कृतवान्स पापं परमपुण्यं ॥ ये हि ते कृपयः स्याताः सप्तचित्र
 शिखंडिनः ॥ २७ ॥ तैरेकमतिभिर्भूत्वा यत्प्रोक्तं शास्त्रमुत्तमं ॥ वेदैश्चतुर्भिः समितं कृतं मेरौ महागिरौ ॥ २८ ॥ आस्यैः सप्तभिरुद्गीर्णं लोकधर्ममनुत्तमं ॥ मरीचि
 रत्र्यंगिरसौ पुलस्त्यः पुलहः क्रतुः ॥ वसिष्ठश्च महातेजास्ते हि चित्रशिखंडिनः ॥ २९ ॥ सप्तप्रकृतयो लब्धे तास्तथा स्वायं भुवोष्टमः ॥ एताभिर्धार्यते लोकस्ता
 भ्यः शास्त्रं विनिःसृतं ॥ ३० ॥ एकाग्रमनसो दांतामुनयः संयमे रताः ॥ भूतभव्यभविष्यज्ञाः सत्यधर्मपरायणाः ॥ ३१ ॥ इदं श्रेय इदं ब्रह्म इदं हितमनुत्तमं ॥ लोका
 न्संचिंत्य मनसा ततः शास्त्रं प्रचक्रिरे ॥ ३२ ॥ तत्र धर्मार्थकामाहिमोक्षः पश्चाच्च कीर्तितः ॥ मर्यादा विविधाश्चैव दिवि भूमौ च संस्थिताः ॥ ३३ ॥ आराध्यतपसा दे
 वं हरिं नारायणं प्रभुं ॥ दिव्यं वर्षसहस्रं वै सर्वे ते ऋषिभिः सह ॥ ३४ ॥ नारायणानुशास्ता हितदा देवी सरस्वती ॥ विवेश तानृषीन् सर्वान् लोकानां हितकाम्यया ॥ ३५ ॥

महदहंकारादिमूर्तयः स्वायं भुवस्तु मूलप्रकृतिरेव महत्कर्तृकत्वादिदं शास्त्रमुपादेयमिति पांचरात्रागमसूत्रेः स्तुतिरध्यायशेषेण स्पष्टार्थश्चाध्यायः ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥